Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI			[illegible]	Nam-kỳ	Bên Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00	
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	8.00	»	
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres et mandats doivent être adressées au directeur, 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HỮU-LỤC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-V-LUÂN

Adresse Télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 055 de largeur

Une seule insertion . . . 0$20 le cm
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . . 0$08 le cm
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . 1$50 le cm

On traite à forfait pour les contrats importants

Cái nghề làm quan ở nước mình

Nước ta, là nước quân-chủ, theo cái chánh-thể chuyên chế, những người tư pháp hành chánh, thay mặt triều-đình để cai-trị dân, chiếm được cái địa-vị rất quan yếu ở trong xã-hội; và lại nhân dân tri thức hãy còn eo hẹp, nghề nghiệp chưa được mở mang, trong nước chỉ có một nghề làm quan là sang trọng hơn cả. Vì chỉ có một con đường ấy là nắm được quyền lợi to, nào là phong thê ấm tử, vinh thân phì gia, mà ở trong xã-hội, lại rất là vinh quí, cho nên cha dạy con, vợ khuyên chồng, chỉ chăm chăm vào một nghề ấy. Bây giờ thì vận hội đã mở mang, chính-trị cũng đổi mới, cái tư-tưởng của người ta cũng không bó buộc ấm như xưa, quan đời nay vì với quan đời xưa, quyền thế và danh giá thật là có kém. Một là vì nhân-dân đã được biết pháp luật: *Cái chánh thể chuyên chế*, cốt là phải làm ngu dân, luật lệ của triều đình đặt ra, chỉ ban cấp cho các công nha, còn dân gian thì không hiểu pháp-luật là gì cả, học-đường không dạy, khoa trường không hỏi, nhân-dân đối với pháp-luật, cứ ở trong mờ mịt tối tăm, thì quan quyền lại càng to, tha-hồ đổi trắng thay đen, cho sinh nhập tử, không còn phải lệ gì. Đến bây giờ thì dân-luật đã công bố, nhân-dân đã nhiều người đọc, mà hành chánh với tư pháp lại cơ-hồ chia ra làm hai. Dân đã biết luật mà quyền hạn quan cũng phân-minh, thì về cách dọa nạt hà hiếp dân cũng có phần khó hơn trước, vì thế mà quyền thế quan vì với ngày xưa có kém đi.

Hai là vì cái tư-tưởng của nhân-dân đối với quan, ở xã-hội ta xưa kia, chỉ có một nghề làm quan mới là nghề sang, chỉ có những người làm quan mới chiếm được cái địa-vị cao quí, vì thế nhân-dân đối với quan, thật là có lòng quí trọng tôn sùng; đến bây giờ kiến văn đã rộng rãi, trông ra ngoài thì thấy các nước văn-minh tiến-tiến, có những người công nghiệp to lớn, danh tiếng lừng lẫy, tượng đồng bia đá, được quốc-dân sùng bái ca tụng, không phải toàn là người ở trong chánh-giới. Xét lại trong nước mình, vào khoảng mươi lăm năm nay, những người có tài trí hơn người cũng đã xô đẩy nhau về đường thực-nghiệp; mà những người làm được công việc ích lợi, được chánh-phủ tưởng thưởng, quốc-dân hoan-nghênh, cũng không phải rặt là người ở trong quan giới; và ở trong quan trường đời nay, đôi khi lại có người không giữ được phẩm hạnh đứng đắn, đủ cho người khác kính trọng, vì thế những người kiến-thức, con mắt giòm ông quan cũng có khác xưa, mà cái danh-giá ông quan cũng có sút kém hơn trước.

Nói tóm lại, ở cái đời dân-quyền hưng thịnh, thực-nghiệp mở-mang, thì cái địa-vị ông quan, tất có kém cái buổi chuyên chế mà dân-trí hãy còn mờ tối; thế mà xét ở trong xã-hội mình, vẫn có người hâm mộ quan, thường thấy có người tuy địa-vị cũng vững vàng, làm ăn cũng phát đạt, cái hạnh-phúc ở đời và cái vị-vọng ở trong xã hội, không phải là không được hưởng, mà cũng đứng núi này trông núi nọ, cũng muốn len lỏi vào trong đám quan trường, rồi mới xoay đủ đường ngang lối tắt, bách kế thiên phương cầu cho đạt cái mục-đích ấy. Cũng nhiều người thì nhờ tài hoạt-bát, gặp vận may-mắn, làm ra tiền nghìn bạc vạn, ở trong trường thực-nghiệp danh tiếng không phải là không to, mà cũng bôn tẩu yếu-ấu, tốn kém mấy cũng không kể, khó nhọc mấy cũng không nề, cốt được một chút vinh hàm mới thỏa lòng ham muốn. Xét cho kỹ cái tâm-lý người mình, hình như ở cái xã-hội Việt-Nam này, duy có cái nghề làm quan là tôn quí hơn hết, dù không có cái chức vị thật ở trong quan trường, thì cũng phải có cái danh hiệu là quan, trước ngực cũng phải đeo thẻ bài, danh thiếp cũng phải đề phẩm tước, thì mới thật là sang là quí, nếu không thì dẫu lắm bạc nhiều tiền, làm được công to việc lớn, đối với quốc nhân cũng vẫn là không có vui vẻ, mà ở trong xã-hội cũng không có cái phẩm giá gì.

Ử bảo rằng quyền thế ông quan đời nay tuy không bằng đời xưa mà cũng còn đủ lừa dưới dối trên, vơ vét được nặng túi, những người chưa có cái địa-vị vững vàng, mượn đó làm cách sinh nhai thì đã đành, còn những người đã có nghề sẵn trong tay, làm ra cũng được nhiều tiền, tội gì bỏ cái nghề mình đương làm ăn linh lợi mà chuộc lấy cái nghề mình không thạo không quen. Còn các ông muốn lấy chút phẩm-hàm để cầu cái danh giá trong xã-hội, thì lại là một cái lầm to, vì bây giờ kiến văn đã rộng tư-tưởng đã khác xưa, trừ những người làm được công cuộc lớn lao, có ích lợi cho công-chúng, được triều-đình ban thưởng đã đành, còn cái danh hiệu mua chuốc hão-huyền, thì người trí-thức dễ cũng không ai lấy làm trọng. Các ông mất bao nhiêu công-trình, tốn bao nhiêu tiền bạc, mua được cái tiếng là ông nọ bà kia, ở chốn hương-thôn, chiếm được cái ngôi thứ ăn trên ngồi trốc, cái vinh diệu đối với phường thôn phụ thôn phu, tưởng cũng chưa bù được cái lời của người trí thức cười chê. Nếu các ông chịu suy nghĩ cho cùng, thì cái lòng ham hư-vinh tự nhiên nguội đi, mà cái cách hành động oái oăm, có thể tự mình ngăn cấm được.

Than ôi! đương cái thời buổi cạnh-tranh, ở các nước người ta có người đương làm quan mà cáo về để mở đường thực-nghiệp, mà ở trong xã-hội mình không cứ người làm nghề này kể làm nghiệp khác, rút lại ai cũng có cái xu-hướng thiết-nhất về một nghề làm quan, như thế thì bảo sao trăm nghiệp chẳng đến suy đồi mà cuộc tiến-hóa của nước mình thành ra chậm lụt mãi.

H. T. B.

Nhân dịp lễ Noël, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2333 đến ngày thứ sáu 26 Décembre 1924 mới ấn hành

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 21 và 22 Décembre 1924

Cái nạn cộng-sản ở nước Pháp

Quan Herriot nói về mọi việc của đảng cộng-sản có nói những người đặt để đồn xằng thật là đáng tội, Ngài lại nói chánh phủ hết sức duy-trì trật-tự.

Hiện đã tra xét về việc báo Liberté đăng những tin đồn nhảm.

Mấy giải thưởng của khoa học hàn-lâm-viện

Khoa học hàn-lâm viện phát giải thưởng Tchibatchef 3.000 quan cho thiếu tá Benoit về mọi việc địa trắc của thiếu-tá tại Đông-pháp; giải thưởng 1.500 quan cho đại-tá Friquegnon, về các công việc ở sở họa đồ Đông-pháp từ năm 1904 đến năm 1910; và một số tiền trợ cấp là 10.000 quan cho linh mục Teilhard de Chardin về công việc cổ-thời sinh-vật học ở Trung-hoa.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 23 Décembre 1924

Việc kiểm-duyệt quân bị ở nước Đức

Hội-đồng Đồng-minh ở Versailles do thống-chế Foch chủ tọa, đã soạn tờ trình về việc kiểm duyệt quân bị ở nước Đức để đệ trình Hội-đồng các quan đại-sứ.

Báo *Matin* nói: Trong tờ trình của Hội-đồng kiểm duyệt quân bị có nói binh khí ở nước Đức hãy còn nhiều. Lính cảnh sát và lính bị ban cộng được hơn 100.000 người, thực là một hạng tinh-binh, rất tiện lợi cho việc luyện lính mới. Bộ tham-mưu binh gia nước Đức vẫn làm việc dữ-dộ lắm.

Nước Đức với việc thanh giảm quân-bị

Bức thư của Đức gởi cho hội Vạn-quốc ngày thứ sáu hiện đã công bố. Trong bức thư ấy chánh phủ Đức nói nay một mình nước Đức phải triệt binh, mà các nước vẫn giữ binh, thì ra bó buộc nước Đức phải tay không mà đối phó với liệt quốc Âu-châu binh lính rất nhiều. Chánh phủ Đức lại nói bản án-văn Genève không ích gì cho cuộc hòa-bình.

Sổ chi-thu thuộc-địa tại nghị-viện

Ông Archimbaud tiền thẩm tư-viên có nói trong sổ chi thu thuộc địa có vài khoản đáng chú nghị, như việc đặt mấy khoản binh phí vào các sổ chi-thu từng xứ, tùy vậy sổ chi của bộ thuộc-địa rất là thành-thực, điều ấy xin cảm tạ quan Thuộc-địa thượng-thư.

Về cái chương-trình Sarraut, quan thượng-thư hứa sẽ châm chước lấy một phần chương-trình hiện nay có thể thi-hành ngay được.

Việc rút quân ở đất Cologne về

Quan Chamberlain thượng-nghị với quan Stresmann về việc rút quân ở đất Cologne về. Có lẽ ngày 10 janvier này sẽ bắt đầu rút quân.

Quan sứ thần nước Bỉ lại thương nghị với quan thủ-tướng nước Bỷ về việc ấy, quan thủ-tướng nước Bỷ nói: cứ theo như mọi khoản của Đồng-minh quyết nghị ở Londres trước đây, thì nước Đức có thi-hành mấy khoản trong Hòa ước, đại-khái như khoản nói về việc thanh giảm quân bị thì nước Anh mới có thể rút quân ở Cologne về được.

Việc rối-loạn ở Albanie

Chánh-phủ nước Yougoslavie hạ lệnh tổng giam tất cả các quân lính đánh nhau mà đi qua địa-hạt nước Yougoslavie.

Quan sứ-thần nước Yougoslaive ở Londres có đưa thư cho bộ ngoại-giao nước Anh nói rằng việc rối loạn ở Albanie cái lỗi ở bọn quá-khích cả.

Các báo ở Belgrade nói quân khởi-nghịc đã chiếm được Tirana, và đã chặn mất đường từ Tirana đến Durrazzo

Việc chính trị nước Ai-cập

Tòa nội-các Ai-cập quyết định giải-tán nghị-viện.

MỘT CON ĐƯỜNG LÁT BẰNG MUỐI

Mấy năm nay nước Hoa-kỳ đắp một con đường đi qua các miền rừng ở châu Úc, và các cao-nguyên đất mặn.

Trong các cao-nguyên ấy có một cái rộng độ sáu chục kilomètres, cứ mỗi năm có mấy tháng bị ngập nước độ 30, 40 phân tây. Nước ấy hình như ở dưới mạch thấm lên, rồi tự nhiên lại ráo đi.

Sau xét ra đất ở cao-nguyên ấy có muối, mà nước ở mạch thấm lên là nước mặn, khi nước ráo đi thì mặt đất có muối tảng rất rắn. Các nhà kỹ-sư thấy thế, bèn đào hào hai bên đường, để khi nước rút đi chảy cả xuống đấy, trong hào thành có bùn trộn với muối luôn. Dùng bùn ấy trát vào mặt đường, đến lúc bùn khô đi thành ra một thứ đá lát rất bóng rất bền.

TẠI LÀM SAO MÀ NẤC? KHI NẤC LÀM THẾ NÀO CHO KHỎI?

Nấc là bởi một lớp thớ thịt đáy lồng ngực co lại, làm cho lá phổi phải nở lên, mà người ta thành ra nấc. Vì vậy mỗi khi hoành-cách-mô phải cử động một cách thái quá, thì người ta nấc. Đại khái như con trẻ khóc cũng thành nấc hồi lâu. Nuốt cái gì to quá, cũng có thể xúc động đến hoành-cách mô, mà làm cho người ta nấc.

Thuốc chữa nấc thì nhiều thứ, có người bảo làm cho sợ hãi, hay uống một cốc nước, vuốt mắt vuốt cổ, vân vân, đều có thể làm cho khỏi nấc. Nhưng chỉ cách lấy lông gà ngoáy vào lỗ mũi làm cho hắt hơi là diệu hơn cả, đến lúc muốn không cho hắt hơi nữa, thì cấu mạnh vào lá mía mũi là khỏi ngay. Đó là nói về khi nấc thường, còn những khi nấc bệnh, vì thần-kinh quan-hệ về hoành-cách-mô bị đau mà gây nên, thì dùng các cách ấy cũng chẳng ăn thua gì.

MẤY ĐOÀN Ô-TÔ THÁM HIỂM SA-MẠC SAHARA

Mới đây có tin rằng một đoàn ô-tô đi thám-hiểm sa-mạc Sahara, hiện đã đi đến hồ Tchad và từ đấy đi thẳng đến thuộc-địa Congo. Đoàn xe ấy do MM. Georges Haardt và Audouin-Dubreuil chủ trương, dùng xe ô-tô bò hiệu Kégresse Hinstin. Năm ngoái cũng đã có một đoàn ô-tô gọi là đoàn xe Citroën đi từ Algérie đến Niger. Đoàn ô-tô lần này đi từ Colomb Béchard, qua Gao, cũng một đường như năm ngoái, mà đi đến Zinder, Tchad và Ouadaï, địa hạt Darfour của nước Anh, miền thượng-du sông Nil, đất Abyssinie, thành Djibouti và miền duyên-hải Somalis của Pháp.

Một đoàn thứ hai sẽ dùng ô-tô hiệu Renault, hạng sáu bánh, giống như thứ xe đi qua sa-mạc Sahara năm ngoái. Đoàn ấy cũng do M. Gaston Gradis chủ trương như đoàn xe năm ngoái. Nhưng lần này sẽ đi vào trong hạt Dahomey, rồi lại theo đường ấy mà trở lại. Đường đi qua những nơi sau này: Colomb Béchard, Adrar, Ouallen, Tessalit, Bourem, Gao, Niamey, Say, Kotonou.

Tổng-chế Franchet d'Esperey cũng dự vào đoàn xe ấy. Ngài muốn khảo nghiệm việc dùng ô-tô sáu bánh trong các địa-hạt về quyền quan binh. Còn M. Gradis, thì ông sẽ khảo cứu về việc đặt một đường hàng-không từ Algérie đến Dahomey mà sau này có thể nối đến Congo và Cap.

Một đoàn thứ ba sẽ dùng các ô-tô thường, mười mã-lực. Đoàn ấy có MM. Tranin, bác sĩ Valloton, Wamberg, William Borne và Duverne. Đoàn ấy định đi qua Phi-châu từ tây sang đông, 8.000 kilomètres từ Conakry (Guinée) đến Djibouti (Somalis). Đoàn ô-tô chỉ dùng toàn dầu lấy ở loài cây cỏ, chứ không dùng dầu mỏ.

Một đoàn thứ tư sẽ do thiếu-tá Lafargue, và đại-úy Pelletier d'Oisy là hai phi-tướng chủ trương. Đoàn ấy cũng dùng ô-tô bò, khởi hành từ Tunis qua đồn Fort-Saint, bãi cây Djebado và bãi cây Bilma cho đến hồ Tchad, để khảo cứu về việc đặt một đường hàng-không.

HÀI ĐÀM

Khuyển mã chi tình

III

Hồ lìu hồ lìu, hồ sự sang, sế sang hồ lìu hồ sự sang, sế sế sang sế sự sế sang, sế sang sự sang hồ sự cống. . . . . .

Cách đó ít lâu, một buổi lu-bù tiên-sinh đương ngồi gảy đàn, nét mặt buồn-bã âu-sầu, tiếng đàn nỉ-non thánh-thót, thì có ông bạn ở đâu lại:

— Trời ơi! Bác lưu-thủy mà nước mắt ràn rụa thế kia ư? có sao vậy?

Lu bù tiên-sinh chỉ tay vào mắt: Thế mới thật là « lưu-thủy »! Bác ngồi xuống đây, tôi nói chuyện. Bác lau nước mắt, bảo: tôi xót tình khuyển-mã nên mượn cây đàn để tiêu sầu khiển hứng!... à, nhân tiện bác lại, bút giấy sẵn đây, tiện-đệ xin đôi câu đối phúng.

— Phúng ai?

— Chú ta chết còn ai nữa, gọi là chút tình khuyển-mã!

Ông bạn tặng cho một câu:

Khuôn đúc cái chuột cút về với mẹ,
Tro mà rửa ở lại nuôi con!

Ô hô! khuyển-mã chi tình!

Đ. L. H.

Tự do diễn đàn

Tư tưởng về đời người

(Tiếp theo)

Xem xã-hội có bọn được một người cũng là có ích cho đồng bào lắm, vì có tay chân mà sai khiến công việc ở đời, chứ không phải sinh để cho ăn chơi, cho thỏa dạ. Cốt chủ của tạo-hóa cho ăn để mà sống, để giúp dập công việc cho trời, giới hình việc cho loài người. Không có lẽ nào để sống mà ăn cho vội cơm, tốn nước mà ngồi phưỡn suốt ngày bảy sao. Lệ luật không theo, nhân từ chẳng có, phá hủy mọi việc của tạo-hóa thế thì thật là vô ích cho loài người lắm.

Người ta sống trên mặt đất, ăn cơm của xã-hội, mặc áo của đồng-bào, thì phải làm việc đền công, giả nợ; vì dọc đời người cũng như đi trên con đường vô hạn, đứng trong một tấn tuồng kịch liệt tự nhiên tất phải cảm làm mà bao bọc lẫn nhau trong khi sóng cồn, gió bạt. Trong những cái bi kịch thảm thương ấy, vì nước, vì nhà mà quên thân, vì tình tương ái mà bỏ thân cứu thế. Xem như ông thầy thuốc gặp cơn hoạn nạn trong các bệnh lao, bệnh dịch, nên quên thân cứu thế chạy chữa cho mọi người được yên, ông tướng cầm quân trong đám chiến trường cho yên nước lành bạn, đặt mình lên đống xương ao máu, để phí thân cứu được muôn dân yên ổn, dù chết cũng cam. Còn như hạng người vì đồng-bào, vì gia quyến mà quên mình để cứu lấy người trong cơn nguy hiểm mà hoài thân trong đống lửa, dưới nguồn sông, chẳng đáng khen lắm du. Vậy những người vì tình nghĩa bầu bạn, vì nước, vì dân mà quên thân đánh chốt cho được việc với đời, mà cứu được nước nhà yên mà chết, thì mới đáng cho sự chết của mình, có nghĩa-vụ, có công với nước nhà để in thăm trong sử-xanh để mọi người đều ca tụng suốt một đời, thế mới thật cam đảm mà chết vậy. Chỉ như các bậc giả cả mà đã giả đời làm việc cho tạo-hóa, đã đi hết đường tận cùng của mình mà xác thịt được nghỉ ngơi, thì cái chết ấy cũng là đáng cho sự chết mà vui vẻ cho sự chết vậy.

Thế nào là không đáng chết? Như là các hạng người chỉ bụng lường quịt của đời, khiến cho sự chết của mình làm vui thú, khỏi lo nghĩ công việc khó khăn ở đời, là những người chỉ muốn an nhàn chơi bời cho thỏa mãn, nên gặp sự khó khăn mà vội quyên sinh ngại xác, ấy sự ăn không ngồi rồi là sự hại nó làm cho mình dễ quên thân mà lường quịt to cơm của xã-hội. Cũng có người vì nước vì nhà, vì tình vợ chồng không được tự do thỏa mãn, khoái lạc cho thân mà bỏ mình vào sông, giếng, mà lòng công cha nghĩa nước. — Cũng là những kẻ vì ăn mặc cờ bạc rong chơi mà liều thân hoài thế, đều là cái dại cả.

Không những thế mà thôi, lại còn làm hại cho đời, mà mang tội với tạo-hóa, xỉ tay mình mà bắt buộc linh-hồn mình phải lìa khỏi chốn trần-gian, thế là tội giết người của tạo-hóa. Bởi công của tạo-hóa đã sinh ra, nuôi cho ăn dạy cho biết, từ khi mới sinh ra cho đến khi nhớn khôn mà làm cho tạo hóa, giúp các cho xã-hội mà lại giết mình thế là trái đạo với giời đất, như công của tạo-hóa. Chết như thế thì không đáng chết vậy.

Người ta ở đời chỉ có sống với chết, nhưng mà sống có hai thể, một là sống có ích lợi, hai là sống có tai hại cho đời; chết cũng có hai thể là chết cho đáng chết, cho có danh

tiếng ghi truyền muôn thủa, và chết có tai tiếng và trái đạo của tạo-hóa. Vì thế cho nên phải khảo xét cho tinh tường.

Ôi! cái sống và cái chết nó đều có một ý-nghĩa rất hay, phàm người đời phải sao sống cho ra sống, chết cho ra chết, nghĩa là cho hợp thiên-lý mới được.

Đại-hoàng-Mai

MỘT CÁI MỘNG LẠ LÙNG

Các báo Hoa-kỳ có đăng tin sau này, thực là một việc lạ xưa nay ít có.

Một người đàn-bà tên là Iarret Miller bị cha mẹ bỏ không nhìn nhận từ khi còn bé. Từ đấy đến nay, đã bốn mươi năm giời, người ấy vẫn phiền một nỗi rằng không biết cha mẹ là ai. Mới đây, một đêm người ấy nằm mộng thấy một người, nhận là cha mình, lúc tỉnh dậy bèn đăng báo tìm tòi người hình dạng như người trong mộng.

Một nhà buôn kia xem lời bá cáo thấy hình dạng người nói trong các báo giống hệt như một người làm công nhà mình, mà chính người làm công ấy nhiều lần đã kể lể với chủ rằng lúc hàn vi nghèo quá bất-đắc dĩ phải bỏ mất một đứa con gái, mà từ đấy không có tin-tức gì cả. Ông chủ hiệu bèn khuyên người ấy viết thư cho Mrs Iarret Miller, thì sau rõ ra Iarret Miller quả là con gái người ấy thật.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI — Nhân đã hai năm nay, tôi có gửi về hiệu..... chừa bốn cái đồng hồ quả quít mà từ ngày ấy tôi tốn không biết bao nhiêu là tiền giấy thép và *timbres* mà hiệu ấy cũng không trả lời, duy có lần có một cái thư ngày..... đính theo đây nói là vì hiệu ấy đổi chủ và đổi người làm công cho nên không biết đồng-hồ nào mà gửi trả, tôi xin gửi bức thư ấy về ngài xem; vì đường sá xa xôi cách trở và bận việc quan không có thể một lúc mà về được mà đòi hỏi ấy là của anh em tôi nhờ tôi gửi về cả. Tôi xin đền tiền người ta không nghe, cứ bảo đồng hồ của người ta tốt mà tôi trầm đi, chứ không gửi đi chữa bộ. Tôi lấy điều làm tức lắm, không biết làm thế nào, vậy nhờ ngài bảo cho tôi nên làm thế nào?

TRẢ LỜI. — Chính người nào đã nhận những đồng-hồ của ông gửi thì người ấy phải chịu trách-nhiệm chứ không việc gì đến người chủ mới.

Vậy ông phải gửi đơn kiện người chủ cũ tại quan Biện-lý Hanoi (Procureur de la République) Ông cứ ở tỉnh ông mà gửi giấy kiện về, không phải chịu phiền gì cả và đơn kiện cũng không phải làm bằng giấy tín-chỉ.

Phải đính theo cái giấy biên-lai nhận đồng hồ hay là một bản-sao vào cái đơn kiện ấy.

Vì người chủ là người Trung-hoa thì ông có thể xin chiếu vào luật hình Pháp, có điều 408 nói rằng: «Phàm người nào lấy cái danh nghĩa là thuê mướn hoặc thụ thác, hoặc đại-quyền, hoặc diễn-chất, hoặc tá dụng, hoặc *nhận lĩnh sự công tác* bất cứ là có tiền hay không, để nhận các khí cụ, y-phục, tiền bạc, *hóa hạng*, văn khế, văn khoán hay là các giấy má khác của người có của hay người giữ của ký mà đã ước định là phải giao trả, hoặc phải trình ra, hoặc phải ứng-dụng về việc gì đã nhất-định mà thiện thủ hoặc dụng ý đánh mất đi thì phải phạt giam từ 2 tháng đến 2 năm và phạt một số tiền không được quá chia từ một phần cái số phải hoàn lại và số bồi-thường cho người bị thiệt hại nhưng cũng không được kém số 25 *francs*.

Giới thiệu sách mới

QUỐC-SỬ HUẤN-MÔNG

Của ông Tản-đà Nguyễn-khắc-Hiếu soạn, ông Nghiêm-thượng-Văn và ông Đặng-đức-Tô tham-đính, mới xuất bản quyển thứ 1.

Giá bán 1$00

Khoa học quốc-sử là một khoa học rất thiết yếu cho quốc-dân. Người các nước văn-minh đời nay, không ai là không thông hiểu quốc-sử, cho đến đàn-bà trẻ con cũng vậy; những trước tác về quốc-sử, nước nào cũng thật là rất nhiều. Lối học của người mình ngày xưa ít ai học đến quốc sử, đến đỗ thật là một cái khuyết điểm rất to. Từ khi có sách vở quốc-văn xuất hiện đến giờ, những trước-thuật về quốc-sử mình tuy cũng đã có được một vài bản; nhưng lấy là một khoa học thiết-yếu cho cả quốc-dân là khoa học quốc-sử mà mới có được mấy bản nữa cũng chưa phải là thừa.

Ông Tản-đà Nguyễn-khắc-Hiếu, người mình cũng đã được đọc văn ông nhiều mà biết cái văn tài của ông là thế nào rồi. Ông làm và dịch nhiều sách có giá trị mà có ích nhất cho quốc-dân ta là bộ sách mới xuất-bản này; tưởng cũng những là một bộ huấn-mông, mà phàm là dân nước Nam ai cũng nên biết sử nước Nam, thì ai cũng nên đọc bộ sách này vậy.

B. Q.

VIỆC HANOI

Nhân dịp lễ Noël, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2338 đến ngày thứ sáu 26 Décembre 1924 mới ấn-hành.

Thời-tiết

7 giờ 18 độ
15 giờ 21 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	11	25
— nhì, —	10	40
— ba, —	9	75
Thóc hạng nhất, —	6	4[illegible]
Bắp ngô —	7	00

Giá bạc. Kể từ ngày 24 Décembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 10

Cuộc hành trình của quan Toàn-quyền. — Quan Toàn-quyền và quan quyền Thống-sứ đã về Hanoi ngày hôm qua lúc 12 giờ 30.

Trong khi lên thượng-du ;vừa rồi quan Toàn-quyền có quan sát các tỉnh Lạng-sơn, Cao-bằng, Bắc-kạn và Tuyên-quang. Ngài cũng có dừng lại ở Vĩnh-yên, Thái-nguyên và Phú-thọ. Tại tỉnh lị các bạt ấy ngài có tiếp các quan chức các sở, các nhà thương-mại và canh-nông cùng các thân-hào bản xứ.

Tại tỉnh Cao-bằng ngài có quan sát kỹ càng các mỏ thiếc ở Tĩnh-tắc. từ Nguyên-bình đến đó thì ngài đi ngựa, ông Quản-lý mỏ là M. Vincenti có đưa ngài đi xem mọi nơi, ngài thấy trong mỏ xếp đặt theo một cách tối tân và tuy sự vận tải rất khó khăn mà ông chủ mỏ cũng hết sức chỉnh đốn được thì ngài lấy làm ngợi khen lắm. Nhân dịp ấy ngài có thăm con đường mới mở từ Bắc-kạn đi Cao-bằng qua hạt Nguyên-bình. Các sản vật trong mỏ xưa nay đem ra ngoài vẫn phải tải bằng ngựa bằng xe bò và xe lửa thì từ nay trở đi nhờ về con đường mới ấy mà có thể vận tải ra ngoài một cách dễ dàng hơn.

Tại tỉnh Tuyên-quang quan Toàn-quyền có thăm mồ kẽm ở Tràng-đà thì có M. Chabot là kỹ sư đưa ngài đi. Ngài thấy ở đây làm được đủ các thứ máy để phân các quặng mỏ thì ngài lấy làm khen lắm.

Quan Toàn quyền nghiệm thấy nhân dân các miền biên-thùy rất là bình tĩnh, tuy tại trái ẩn với mấy lũnh trung-hoa giáp giới cứ loạn luôn kuiến cho nhân dân thường phải sang địa hạt Bắc-kỳ mà ẩn núp. Ngài có khen các quan văn võ các miền ấy đã giữ được dọc đường đi rất là tốt đẹp.

Ngày hôm nay quan Toàn quyền đã đi Đồ-sơn, đến ngày 29 ngài mới về để chủ tọa hội-đồng Chính-phủ thường-trực.

Tàu «Haiphong» vẫn chưa tìm thấy. — Pháo thuyền *Malicieuse* đi tìm tàu *Haiphong* mãi mà không được, lại bị gió ngăn trở cho nên đã phải trở về Saigon rồi.

Đường lên Suối rút. — Đường Hòa-bình lên Suối rút (Suyut) qua chợ Bờ thì nay ô-tô đã đi được rồi.

Chức giám-đốc chính-trị tại Nam-kỳ. — M. Tholance quan cai-trị hạng nhất, kể từ ngày 18 décembre trở đi, sung chức giám-đốc các việc chính-trị và hành-chính tại Nam-kỳ thay M Eutrope cũng là quan cai-trị hạng ấy từ nay trở đi chỉ sung chức chánh hội-đồng thành-phố Saigon mà thôi.

Hỉ tín. — M. Jean Baptiste Alberti luật khoa tiến-sĩ, chánh cai-trị ngạch thuộc địa kiêm chánh văn-phòng quan Thống-sứ Bắc-kỳ vừa kết hôn với cô Marie Rogroni. Ngày 29 Novembre 1924 đã làm lễ tại nhà thờ Saint Michel de Venaco. Bản quán có lời mừng ngài và tân phu-nhân.

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở HÀY

Ngạch Học-chính. M. Patris giáo-học hạng nhất bậc trung-học quyền thủ-hiến Học-chính xứ Cao-mên thì nay thuyên ra Bắc-kỳ tùy quan Thống-sứ bổ dụng.

Băng Sơ-học Pháp-Việt. Nha Học-chính hà cáo cho học-trò trường công và trường tư mới đỗ bằng Sơ-học Pháp-Việt kỳ tháng sáu năm 1924 biết rằng ai chưa gửi ảnh lại nha Học-chính thì phải gửi lại ngay để gián vào bằng.

Ảnh ấy bề rộng phải 3 phân tây, bề cao phải 4 phân tây và ở mặt trái viết rõ ràng họ tên, ngày sinh, chỗ đẻ và thi ở đâu.

Sổ tháng thưởng trong ngạch Học-chính. — Các giáo chức bực thành chung có tên sau này đều được ghi tên vào sổ tháng thưởng trong năm 1925.

Thăng giáo-sư hạng nhì: MM. Nguyễn-bá-Luận, Lê-thành-Ý.

Thăng giáo-sư hạng ba: MM. Lê-Thước, Ng-văn Nho. Phạm-v-Diên, Trương-văn-Tuân, Hà-văn-Bính. Ng-văn-Hiệu. Cao văn-Lộc, Nguyễn-gia-Tường, Nguyễn-văn-Trọng, Phạm-tấn-Lữ.

Xe ngựa của các tòa Sứ. — Vì nay các tòa Sứ các tỉnh đều cũng có xe ô-tô cả rồi, cho nên quan Thống-sứ định từ đầu tháng giêng này bãi cả xe ngựa đi và tiền công của các sở-tích trong sổ dự toán sang năm cũng không ghi nữa. Trong tờ chu-tri, quan Thống-sứ lại dặn rằng tỉnh nào cần phải có xe ngựa thì nên trình ngài để xét xem có nên cho để xe ngựa lại không.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông và các bà đã tỏ tình thân ái, đánh giây thép, gửi giấy chia buồn cho đỗ phúng viếng và đi đưa đám thân-mẫu, tổ-mẫu, tổng tổ-mẫu chúng tôi là:

I ƯƠNG-THỊ-BẢY

ngày 23 Décembre 1924, trong khi tang-gia bối rối có điều gì sơ suất xin các cụ, các ông, các bà thu thứ đi cho.

Có ai tử: Nguyễn-bá-Nguyên tức Xuân Nguyên và vợ
bá Tuân và vợ
bá-Phổ và vợ
Nội tôn tằng tôn và nội ngoại gia-quyến đồng bái tạ

Cuộc thi vẽ kiểu nhà của hội Khai-trí — Cuộc thi vẽ kiểu nhà của hội Khai trí mở ra mà trước kia bản-quán đã đăng báo rồi thì nay hoãn đến trưa ngày 23 janv er 1925 (là chủ hạn) sẽ thu nhận. Các kiểu vẽ ấy phải nộp tại hội Khai-trí tiến đức. Kiểu vẽ không được để tên người vẽ mỗi bản phải vẽ một cáu cách-ngôn hay là ghi một cái câu hiệu riêng, lên và chỗ ở người dự thi thì phải biên vào một mảnh giấy cùng với câu cách ngôn hay là cái câu hiệu riêng bỏ vào phong bì gắn kín lại rồi cùng nộp với kiểu vẽ một lượt. Một người có thể gửi thì mấy kiểu vẽ một hạng cũng được, nhưng không khi nào được lĩn quá cái số hai phần thưởng tiền. Nhưng mà các kiểu vẽ tuy vẫn xếp đặt trên dưới tùy theo với sự khéo của mình còn cái tưởng tiền thì sẽ cấp cho người đứng dưới mình.

Hội-đồng xét thưởng có M. Hébrard là chánh các sở Công-tác Đông-dương làm chủ-tọa. Hội-đồng ấy có:

Một hội-viên do thành-phố cử,
Một hội-viên do Địa trạch ngân-hàng Đông-dương (Crédit foncier de l'Indochine) cử.
Sáu hội-viên của hội Khai-trí.

Các giải thưởng như sau này:

Số tiền thưởng cả thảy là 650 đồng:

Kiểu vẽ nhà ở

Giải nhất 100 đồng.
— nhì 60 —
— ba 30 —

Kiểu vẽ cửa hàng

Bản vẽ bề ngang 8 thước:
Giải nhất 100 đồng.
— nhì 60 —
— ba 30 —

Bản vẽ bề ngang 6 thước:
Giải nhất 80 đồng.
— nhì 50 —
— ba 25 —

Còn 115 đồng nữa thì Hội-đồng để dành thưởng cho những người có kiểu vẽ đúng dưới những kiểu được thưởng vào hạng trên kia. Bản chương-trình và thể lệ thi này thế nào đã đề tại công-quán hội Khai-trí ở phố hàng Trống, ai muốn xem thì hỏi cũng phát cho.

Indochine-Films & Cinémas
33, Boulevard Henri Rivière, 33
HANOI

Sở làm phim ảnh «Service Production» của bản-hội ở số 1, Rue de la Soie-querie, Hanoi, muốn mở mang về nghề đóng trò chớp bóng ở Đông-Pháp nay theo như các nước. Bản-hội chủ-ý muốn tìm những người bản-xứ thích làm nghề đóng trò để làm phim. Thứ nhất là vai đóng trò buồn cười (comique) mà có thể theo đòi cách điệu như Charlot, Bis-cot, Lui, còn nữa. Ai muốn giúp bản-hội mà thành nên được nghề thì xin viết thư ngay cho bản-hội.

Các người lao-động bản-xứ

Kỳ hội-đồng phòng Canh-nông vừa rồi, ông hội-trưởng có nói cho hội-đồng biết ông đã ý-hiệp với lời thỉnh-cầu của phòng Thương-mại Hanoi về việc cho các nhà thương-mại, kỹ-nghệ và canh-nông bản xứ cũng được hưởng mọi điều trong nghị-định ngày 26 août 1899, định thể lệ giao-kèo của các chủ tây đối với thợ thuyền, và đầy-tớ người bản-xứ.

Cuộc lạc quyên Âu-trí-viện. — Ông Ng-thái-Định và các ông tổng-sự ở nhà Đông-pháp ngân-hàng Hải-phòng lại quyên cho 22$00

Ông Lê-Mai ở Saigon đã quyên 10 cuốn «Bài-ca Cải-lương» giá mỗi cuốn 0$30

Nay lại gửi thêm cho:

100 cuốn «Bản-đờn-kiêm» — 0 30
100 — «Trường-sanh» — 0 10
100 — «Duyên-kỳ-ngộ» — 0 10

Cả bốn thứ sách này đã gửi bán tại nhà-in ông Lê-văn-Phúc. Ngài nào mua sách lấy tức cũng là giúp «Âu-trí-viện vậy.

Ở xa mua, tính thêm tiền cước gửi.

Khai-trí Tiến-đức lại cáo

Một đám bạc to. — Từ ngày có lệnh bắt bạc riết đến giờ, ai cũng tưởng trong thành-phố ta đã đẹp yên được cái loạn cờ bạc, thế mà vẫn còn một sòng thật to ăn thua kẻ hàng nghìn, vậy tưởng nên mách sở Mật-thám biết để trừ tiệt đi cho. Cái đám bạc này ở về làng gần nhà máy diêm trong bộ thất không rõ tên là làng gì, mà chính là đám bạc mấy năm về trước đã bắt được những tay chủ động tết hàn từ lại ra tự nộp kiểm ăn. Trong đám bạc này, kỳ-giả đã được mục kích ba người đàn bà vì bạc mà bỏ chồng, vài ba người đàn ông vì bạc mà mất việc phải ngồi nhà pha, như thế liệu có đáng thương không? Lại còn những quân du thủ du thực bề ngoài thua cay thì chúng lại bàn mưu đi rình cướp hay là chúng ra lẫn lút ở đường chợ Đuổi hay là đường nhà thương chữa mắt mà bóc lột hành-khách, hai con đường ấy hễn bảy giờ như con đường đi «Lương-sơn bạc» vậy. Các thầy mật-thám muốn bắt phải nên cẩn-thận lắm mới được, vì chúng cắt gác bốn phía, nào ngã tư Khâm-thiên, nào cửa Ô cầu đền, nào bên trong phố chợ Đuổi, nào đầu nhà thương chữa mắt, nếu thế thì lọt sao vào được mà bắt?

Sau đây xin kể một cái bi-kịch về cờ bạc, để cho những người màu mỡ có bạc thì soi: Ở đường Charon, có bà vợ ông nhà kia cũng vị đám bạc nói trên này mà phải bỏ nhau. Người chồng làm việc ở sở kia xưa nay cần mẫn, lấy phải một người vợ hoang toàng có bạc, lại nhân vì được đám này nên nhà nọ mới mở sắc sảo ăn tiêu gỗ gạc, đến nỗi cầm cả hoa hot vòng xuyến, rồi bỏ cả chồng mà theo giai; khi chồng biết chuyện thì đã quá mất rồi, nên phải dứt tình, đem bà vợ quý hóa ra tòa xin ly dị tế à từ đó cho ai mặc sức, chẳng ai động đến chân lông.

Ấy đấy! Cái hại của đám bạc này nó để là bên nhiều như thế, xin các nhà trinh-thám lưu tâm.

X.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE
Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIỆN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ 0$60
油 肝 魚 精
平 飲 式 肝 魚 飲 式 肝 魚 油 徒 會 聯

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cướp thuyền. — Hồi 6 giờ chiều hôm kia, chiếc thuyền của tên Lênh, ở Văn-giang (Quảng-yên) chở neo về Haiphong trên thuyền có 8 người đàn ông, 9 người đàn-bà và nhiều các hàng-hóa. Khi đi tới cửa Nam-triệu đã vào hồi nửa đêm, thì sực thấy có một cái thuyền khác đuổi theo, mà bọn người đỗ ở thuyền ấy cầm dao mác nhảy sang cướp mất sạch cả hàng-hóa. Mọi người hết sức chống cự mà không sao nổi. Hiện chủ thuyền đã đến trình tại sở Mật-thám để tra xét cho.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

số 86

THỦY-HỬ

Nguyễn-đỗ-Mục dịch thuật

Bấy giờ cả thảy bốn năm mươi chiếc thuyền liền-tuột đuổi theo. Ba chiếc thuyền kia vẫn-vụt quay đi. *Hoàng-an* tay cầm ngọn giáo chỉ trỏ mà bảo rằng:

— Hễ ai giết được mấy thằng giặc ấy thì ta sẽ trọng thưởng.

Ba chiếc thuyền đi ở mặt trước, bọn quan-quân đuổi theo sau lưng giương cung ra bắn. Ba anh em họ *Nguyễn* mỗi người lấy một tấm da cáo ở dưới sạp thuyền đem lên để che mũi tên. Quan quân mặt sau chỉ số chèo thuyền đuổi.

Đi được độ vài ba dặm, phía sau *Hoàng-an* bỗng có một chiếc thuyền con đuổi theo phi báo rằng:

— Thôi đừng đuổi nữa! Các thuyền quân ta ở mặt kia đều bị quân giặc đánh, đã cướp lấy mất cả thuyền rồi.

Hoàng-an hỏi rằng:

— Đều đuổi thế nào mà lại như thế?

Người trong chiếc thuyền con kia đáp rằng:

— Thuyền chúng tôi đang đi, bỗng thấy ở phía xa xa trước mặt có hai chiếc thuyền, mỗi thuyền có độ năm người, tưởng tôi cố sức đuổi theo, đuổi được ba bốn dặm thì các lạch xung quanh lại có bảy tám chiếc thuyền con đổ đến. Quân-giặc giương cung bắn tên như mưa, chúng tôi vội-vàng quay thuyền lui lại. Lui đến một chỗ eo bẹp thì thấy hai bên bờ có độ hai ba mươi người, trên mặt nước lại có trăng một cái cây từng lớn ngang qua. Chúng tôi bơi thuyền lại xem thấy thừng ấy thì quân giặc đứng trên bờ ném đá xuống như mưa. Chúng tôi bất đắc dĩ phải bỏ thuyền chạy trốn, khi trốn được lên trên bờ thì người và ngựa đều chẳng thấy đâu. Quân giặc ngựa bị giặc ẩ chết, quăng xác xuống nước, còn ngựa thì dắt đi đâu mất cả. Chúng tôi tìm được một chiếc thuyền con ở trong bụi lau, vậy phải đuổi theo đại-quân để phi báo.

Hoàng-an nghe báo, phán-nàn khổ, rồi phất ngọn cờ trắng, kiến cho các thuyền không đuổi theo nữa, đều lui trở lại.

Các thuyền vâng lệnh, vừa quay mũi thuyền, chưa kịp bơi đi thì ba chiếc thuyền trước lại dắt thêm mười mấy chiếc thuyền nữa, mỗi thuyền độ năm ba người đang p ết lá cờ đỏ và thổi còi hiệu đuổi theo *Hoàng-an*.

Hoàng-an dừng thuyền lại để toan đối-địch, bỗng nghe t ong bụi cỏ lau có tiếng sáng rỏ, với vàng ngành nhỏ bốn mặt thì chỗ nào cũng trông thấy có đỏ phất phơ, mới giật mình kinh sợ, không biết làm ra thế nào.

Hoàng-an còn đang luống-cuống thì phía sau có một chiếc thuyền bơi đến mà quát to lên rằng:

Hoàng an kia! Nhà-ngươi mau mau nộp tù-cấp đi!

Hoàng-an thúc quân chèo thuyền lách qua bụi lau, bỗng thấy bốn năm mươi chiếc thuyền con ở hai bên lạch nhỏ chui ra. Tên bắn như mưa, không biết đang nào mà chạy.

Hoàng-an với vàng nhảy sang một chiếc thuyền con để chạy trốn, khi ngảnh đầu trông lại thì thấy quân-sĩ của mình bị mũi tên mà lăn xuống nước rất nhiều.

Cũng có kẻ đành ngồi trong thuyền mà chịu cho bắt sống, còn quá nửa phần đều bị giết chết. *Hoàng-an* ngồi chiếc thuyền con đang chạy thì có chiếc thuyền *Lưu-đường* ở trong bụi lau đổ ra.

Lưu-đường đứng ở mũi thuyền, cầm cái câu-liêm móc thuyền *Hoàng-an* đứng lại, rồi nhảy vọt sang, tóm lấy mà quát mắng rằng:

— Muốn tốt thì đứng im!

Quân-sĩ trong thuyền, kẻ nào biết lội, nhảy xuống nước chạy, cũng bị mũi tên bắn chết; kẻ nào không biết lội ngồi ở trong thuyền, đều bị bắt sống. *Hoàng-an* thì bị *Lưu-đường* bắt đem lên trên bờ.

Khi lên trên bờ, trông thấy tự phía xa xa đã có *Tiêu-cái* và *Công tôn-thắng* cưỡi ngựa cầm giáo, cùng đi với năm sáu mươi tên quân, cả thảy hai ba mươi chiếc ngựa kéo đến để tiếp-ứng.

Bắt sống được bọn quan-quân độ hai trăm người. Bao nhiêu thuyền đều bắt hết đem về sơn-nam-tuấy-trai. Các vị đầu lĩnh lại kéo cả vào trong sơn-trại ngồi.

Triều-cái xuống ngựa vào ngồi trong nhà *Tụ-nghĩa sảnh*, các vị đầu-lĩnh đều cởi bỏ nhung trang và binh-khí rồi cùng nhau vào ngồi. *Hoàng-an* thì trói cả ở một cái cột trụ. *Triều-cái* truyền đem vàng bạc gấm vóc ban thưởng cho bọn lâu-la.

Số ngựa tốt bắt được cả thảy hơn sáu trăm chiếc, đó là công của *Lâm-sung*, *Đỗ-thiên* và *Tống-vạn* có công đánh ở lạch bên đông, còn ba anh họ *Nguyễn* thì có công đánh ở lạch bên tây. *Lưu đường* có công bắt sống được *Hoàng-an*.

Các vị đầu-lĩnh mừng-rỡ xiết bao. truyền cho bọn lâu-la giết trâu mổ lợn để mở tiệc khánh-hạ tại trong sơn-trại. Rượu ngon cất lấy, cá tươi đánh ở dưới hồ.

Các thứ thời-quả như đào, hạnh, mai, táo v.v. thì sẵn có cây trồng ở phía nam trên núi. Còn gà lợn vịt ngỗng thường nuôi, không biết bao nhiêu mà kể cho cùng. Các vị đầu-lĩnh mới chỉnh-đốn lại sơn-trại mà được một trận toàn-thắng như thế thì vui-vẻ biết là dường nào.

Các vị đầu-lĩnh đang uống rượu, bỗng thấy quân lâu-la chạy vào báo rằng:

— Dám bẩm đại-vương! *Chu* đầu-lĩnh ở dưới chân núi có hai người đến xin vào mật báo.

Triều-cái truyền gọi vào hỏi. Người ấy bẩm rằng:

— *Chu* đầu-lĩnh có thám được một bọn phương buôn mấy chục người cùng đi với nhau, tối hôm nay tất thế nào cũng đo đường bộ qua đây, vậy phái về đây ghi báo.

Triều-cái nói:

— Ừ được! Ta đang hết tiền tiêu, bây giờ ai dám ra tay nào?

Ba anh em họ *Nguyễn* nói:

— Ba anh em chúng tôi xin đi.

Triều-cái nói:

— Ta phải cẩn-thận mới được và mau mau trở về.

Ba anh em họ *Nguyễn* vâng lệnh lãi ra, thay mặc đồ nhung trang, lưng đeo dao nhọn, tay cầm các đồ binh khí, đem bọn một trăm quân lâu-la xuống bến *Kim-sa*. chèo thuyền ra nơi trần-điểm của *Chu-quí*. *Triều-cái* sợ ba anh em họ *Nguyễn* không làm nổi, lại sai *Lưu đường* đem hơn một trăm quân đi tiếp ứng.

Triều-cái lại dặn bảo *Lưu đường* rằng:

— Ta chỉ cốt lấy được của-cải thì thôi, chớ đừng giết hại những người phương buôn làm chi!

Lưu-đường vâng lệnh đi ngay. Đến hồi canh ba đêm hôm ấy thì công chưa thấy về báo. *Triều cái* lại sai *Đỗ-thiên* và *Tống vạn* đem hơn năm mươi tên quân nữa xuống núi để tiếp-ứng *Triều-cái* cùng *Ngô-dụng*, *Công-tôn-thắng* và *Lâm-sung* thì uống rượu mãi cho đến sáng.

Bỗng thấy quân lâu-la chạy về báo rằng:

— Dám bẩm đại-vương! *Chu* đầu-lĩnh đã nhận được hơn 20 xe kim ngân tài vật và cả thảy bốn năm mươi con lừa.

(*Còn nữa*).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3009

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Thứ serge toàn laine mùi huyền khổ rộng 140/m. Dùng may quần áo đàn ông thì thực đẹp, giá 2 $ 80 và 3 $ 50 một thước.

Hỏi xin mẫu tại hiệu : H. Vallée, 27, phố Paul Bert, Hanoi.

Xin gửi luôn cả timbre để giả lời.

茶名子獅泰金

Từ khi văn-minh khai hóa đến nay, phàm vật gì cũng vậy, cứ cạnh-tranh mới có tiến-bộ, có so-sánh mới biết tốt-xấu, như bàn hiệu từ khi khai-chương đến nay đã trăng mười trăm năm, bất kể nghiên-cứu về một nghề nào, không chừng hợp vệ-sinh mà thôi, lại có mùi thơm ngào-ngạt như hoa mới nở pha đi pha lại vẫn như thường, thế cho nên nhà thí-nghiệm và dẫn-xảo ở đất Trung-hoa đã công nhận cho là chế tạo con Sư-tử này là tru đẳng, ưa nhìn Nhà-nước mới ký Hội-Chợ này có đủ cả một người Viễn-đông ta, cho nên bản-hiệu cũng gửi vào một phần để phô trương cái tài-tình chế-tạo tại gian số 28 dãy F, cũ thừa tiếp nhà quí ông bà, vì đặt riêng phòng bán tại Hội-Chợ gian ấy, để quí quan mua về so sánh mới biết là bền-hiệu nói sao có vậy.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.

HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.

2161

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0 $ 90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường kinh nguyệt không lưu-thông được mạnh hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khỏi ngay.

Giá bán : 1 $ 20 một lọ

Một sự tiêu dụng cần kiệp mỗi ngày

Muống cho da-thịt đặng giồi mạnh khỏi lo u nhọt thì trước hết phải lo làm sao cho mấy lỗ hỏi trong chón long đặng thong xuông khỏi đều dó quê đóng đầy mỗi ngày. Duy có dùng xà-bong Cadum đặt làm ra theo phép trì cách, lựa những vật vị nhứt hạng thì được vậy, rửa ráy thường ngày thì da thịt sạch sẽ khoẻ mạnh, trở nên mịnh màng tươi tốt lắm.

Savon Cadum

Người mại-bản tàu « Hưng-thịnh ». — Người mại-bản tàu *Hưng-thịnh* tên là Khuê trốn đi ngay sau khi chiếc tàu ấy bị đắm ở Lạch-tray ngày 8 décembre vừa rồi, thì nay đã ra thú ở sở Mật thám.

Còn chiếc tàu ấy thì ngày 1 tử ai vừa rồi đã bắt đầu trục lên.

Sang Nouméa. — Hồi một giờ chiều hôm nay, chiếc tàu *Saint François Xavier* ở Haiphong chở 325 người thợ thuyền Nam sang Nouméa. Sáng hôm nay có 20 người linh khố-xanh ra bến tàu để canh giữ cho thuyền thợ khỏi trốn đi.

Một đám cháy thiệt hại mất 4.000 $. — Đám cháy ở Gia-viên mà tin Kết đã vô ý làm cháy, nay xét ra sự thiệt hại cả thảy mất đến 4 000 đồng. Tên Kế hiện đương bị tòa án truy vấn.

NAM-ĐỊNH

Tại hội Tri-tri. — Nguyên ngày 2 décembre quan Đốc-lý hỏi hội Tri-tri có thuận làm nhà công-quán gần với các hội khác ở cùng một khu đất không, thì tối mồm 22 décembre vừa rồi hội 7 giờ hội đã họp đại hội-đồng để bàn về việc ấy.

Ý quan Đốc-lý muốn trong thành-phố có mấy hội thì nên làm chung cả vào một tòa nhà cho đẹp, tuy gọi là chung, nhưng vẫn là riêng, vì hội nào cũng vẫn có khu riêng của hội ấy.

Số tiền làm nhà công-quán chung ấy thì nhà nước chịu cho một nửa, nhưng các hội cũng phải góp tiền vào, hội nào to thì góp nhiều, hội nào nhỏ thì góp ít, như hội Tri-tri thì phải góp 2000 p.00

Việc làm nhà công quán gần với các hội khác thì phần nhiều các hội-viên thuận cả.

Còn khoản tiền thì có lẽ hơi khó, hội Tri-tri vốn là một hội nghèo mà bán nhà hội cũ đi thì không tiện. Vậy hội định rằng các ngài có chân trong hội mỗi ngài cho nội vay ít là 5 đồng, ông nào muốn cho vay nhiều hơn nữa, hoặc cúng hẳn vào thì càng hay.

Hội lại trông vào các nhà tư bản trong thành-phố giúm giúp hoặc cho vay thêm vào nữa.

Số tiền cho vay nội sẽ liệu cách trả dần như lấy tiền thuê nhà hội-quán cũ vân vân.

Muỗi hại người! — Xưa nay người ta thường nghe nói ô-tô, xe hỏa hại người thì còn có lẽ, chứ nay lại nghe nói muỗi hại người thì chưa ai từng thấy nói bao giờ!

Ấy thế mà thật đấy các ngài ạ, này hãy xem như một tuần lễ trước đây, nhà đoan bán muối, con nhà muối vì quá chen nhau mà làm kẻ bị chẳng hoặc vỡ đầu.

Lại cách vài hôm nay một bọn mua muối nghe nói ở một tỉnh xa Nam-định hàng trăm ki-lô-mét đương bán muối, tưởng rằng mỗi người được những 10 tấn, bèn đương đêm đi ô-tô về mua cho kịp. Vô phúc thế nào bác sốp-phơ lại vặn nguy xe xuống ruộng, một người trong bọn ấy bị trật cả bánh chè chân.

Lại một bà lịch-sự ở phố kia vì quá nam cảnh muỗi, bỏ nhà đi biệt. Đức ông chồng đi tìm đã mấy hôm mà cũng chưa thấy về. Có dễ ông thần muỗi cõng đi rồi chăng?

Ấy đan cử một vài điều nhỏ nọ ở, còn bao nhiêu chuyện chẳng tiện nói ra...

HÀ-ĐÔNG

Vì sao mà tự tử? — Câu chuyện cậu học-trò tự tử ở đường xe điện Cầu-giấy, hôm thứ bảy vừa rồi, có người đồn rằng vì cậu chán đời mà liều một thác, song xét ra cho kỹ, tại chưa chắc đã phải là tại cậu chán đời.

Cậu học-trò bạc-mệnh này tên là Ng-hữu-Đạm năm nay 19 tuổi, học ở ban A năm thứ tư trường Bảo-hộ, quán ở Hưng-yên, nhưng cha mẹ buôn bán tại tỉnh-lỵ Bắc-ninh, nên cậu không học ở ngoài này, cậu vẫn trọ tại nhà M. Sỹ, giáo học trường làng Võ Hàoi, là anh em con cô con cậu với cậu. Cứ như lời M. Sỹ nói thì cậu học ông có điều gì bất đắc chí cả, song ba bốn tháng nay cậu phải cái bệnh học không nhớ, tâm thần hình như mê sảng.

Hồi 6 giờ 40 chiều hôm thứ bảy, sau khi tan học về, cậu lên đường ở Cầu-giấy, cứ như lời người ta đồn thì cậu đứng chực sẵn bên đường xe điện khi thấy xe đi đến đến thì đâm bổ vào, nhưng không phải thế, cậu nằm chực sẵn trên đường xe điện, cạnh chùa Thai-bình, còn cặp sách và các vật liệu khác thì vứt cả trên bờ ruộng cạnh đó. Khi hồn cậu đã theo xe điện về nơi cực-lạc, khám trong mình không thấy một vật gì có thể minh chứng về nỗi chán đời của cậu, mà cũng không có bức thư tuyệt-mệnh nào cả, duy chỉ có bức thư của người anh ruột làm giáo học tại tỉnh Hưng-hóa gửi cho, đại khái nói về việc gia-đình mà trong những câu chuyện gia-đình đó cũng không có điều gì khiến cho cậu liều thân hoại tử để đến nỗi thảm-thương như thế cả.

Vậy chẳng biết cậu chán đời, hay là vì tâm thần mê sảng mà đến nỗi thế chăng?

X.

Một sòng bạc to. — Tại một thôn về làng kia ở gần ga Đỗ-xá thuộc tổng Vạn-điểm, phủ Thường-tín vẫn có một sòng bạc to. Cứ từ hồi 8 giờ sáng cho đến 5 giờ chiều, hôm nào cũng vậy, kẻ đi người lại, xe pháo rầm rầm. Sòng ấy nghe đâu là sòng sóc-đĩa đã có đến hơn hai năm giời nay rồi mà vẫn tránh được lưỡi gươm luật mới lạ ư. Đó thật là một cái hại rất nhớn cho nhân dân vùng này. Nếu từ nay mà cái gốc hại ấy vẫn còn tồi tháng cũ một sắp tới đây chắc đâu chẳng vì đó mà xảy ra nhiều cái hại khác. Mong rằng quan trên sẽ xét tới cho.

H. V. C. lai cảo

HẢI-DƯƠNG

Xiếc Đại-nam. — Xiếc Đại-nam mới bắt đầu khai diễn ở tỉnh ta đã mấy hôm nay rồi, tối nào cũng đông, xem ra nhiều trò rất thần tình.

Hôm mới bắt đầu có quan công sứ, quan Tổng-đốc, các quí-quan, và quan ta đến chứng kiến cả — mà sĩ ai cũng đều lấy làm khen ngợi. Xem như tối đã biết xiếc Đại-nam may ra cũng có thể cạnh tranh với các thứ xiếc của người ngoại quốc. Cố đi! cố đi!!

T.

VIỆT-TRÌ

Việc đổi thùng lại bỏ. — Cái việc đổi thùng trước đã nói trong báo thì nay nghe nói chả lẫn trung là M. Học-Seng lại định thôi để khỏi mang tiếng vì buôn bán ở Việt-trì đã lâu năm không muốn mất lòng ai. Nghe nói M. Học-Seng đứng lên xin việc ấy là có ý giáp cho mấy người, nhưng nay thấy việc rắc rối thì lại quyết bỏ đi và đã đem việc ấy ra tòa để lấy lại tiền phi tổn.

C. Đ. L. lai cảo

ĐANG CẦN NGƯỜI

Sở Thuốc-lá Yên-phụ đang cần người làm, con giai hay con gái từ 13 tuổi giở lên. Ai muốn làm thì lên đó mà xin.

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Sté Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Đại Hội-đồng thường niên mới rồi có định sửa tiệc rượu kỷ-niệm hội Sán-nhiên-đài ta năm nay.

Vậy đúng 1 giờ chiều ngày chủ nhật 28 Décembre tức là mùng 3 tháng chạp ta, kính mời các quí hội-viên đến nghe hát và 7 giờ tối dự tiệc.

Bản hội kính mời các bảo-quyến đúng 1 giờ ngày hôm ấy đến dự tiệc trà và xem ban đồng ấu diễn tích hát cải-lương « MỘT-TRẬN-CƯỜI »

Kính mời
Ban trị-sự.

Tối thứ tư 24 Décembre 1924
NGỰ GIA CÔNG TỬ

Đừng than sức yếu tuổi già,
Bảy mươi mười bảy xử xòa cũng xong.
Dù không tỏ kẻ lộn sòng,
Nào ai đã biết con ông là ai.

Tối thứ năm 25 Décembre 1924
KIM-VÂN-KIỀU (hồi thứ tư)

Diễn từ chùa Dác-duyên cho đến tái hồi Kim-Trọng.

Tối thứ sáu 26 Décembre 1924
LƯU-HỒNG QUANG-NHỊ

Thương thay Quang-Nhị Mã-Kiều,
Dòng sông chìm nỗi giữ điều trung trinh.
Mẹ già con dại phiêu linh.
Phật thương chứng độ oan tình cho ai.

Tối thứ bảy 27 Décembre 1924
GƯƠNG BẠC TÌNH
(Hồi thứ nhất)

Tích này có hai vai tuồng tỷ Huế. Vai nhất là quảng đánh ghen mà tình cảnh lại hay hơn sự tích Chu-mãi-Thần.

Xin mua vé sớm

BƯU-ĐIỆN THE-LÊ

Vì giá gửi thư-từ trong mấy nơi thuộc-địa Pháp sắp sửa đổi, nên tôi phải hoãn quyền BƯU-ĐIỆN THỂ-LỆ để chữa lại. Vậy xin kính cáo chang để các ngài gửi mandat về mua biết rằng, khi nào chữa xong tôi sẽ gửi đi.

TRẦN-HỮU-MẬU
Chủ nhà Giấy thép Hanoi Gare

Rượu DUBONNET
là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Rượu DUBONNET
danh tiếng
là nhờ nồng mùi ngon bất ngát
và lại bổ Khỏe
dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Cuộc số số về việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến-sĩ

Chiếu theo nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 23 Septembre 1924

Kỳ mở số ngày 1er Mai 1925

TÁM VẠN PHIẾU 1 $

1 lô.	10.000 $ 00
2 lô.	5.000. 00
5 lô.	1.000. 00
10 lô.	500. 00
100 lô.	100. 00

Từ nay trở đi ai muốn mua các phiếu cứ đến tòa Đốc-lý, các nhà băng, những nhà buôn to trong thành-phố và các tòa Sứ các tỉnh ở Bắc-kỳ đều có bán cả.

Chỉ mất có 1 đồng, mà may ra được những 10.000 đồng.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to,!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng cấm MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị gửi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

內閣奉硃
欽此
嘉有批發定
獎製製初日
爾得得四華
臣精精內五月
試試示製用房七
製製用賞賞內日
藥藥所賞賞降拿
主文允降拿
顧賞賞圖

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chế được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bổ sáng.

HÔTEL DE FRANCE
29, Boulevard Rollandes Hanoi

Kính-trình các quí-khách annam biết cho rằng, bao giờ bản-hiệu cũng có một phòng ăn riêng rất sạch sẽ lịch sự để các ngài dùng.

Giá buồng cho thuê có từ hạng 1 p, trở lên, cơm mỗi bữa 1 $.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1 $ 20 một hộp

Đồng thời, Những bịnh như là : XANH-XAO, ỐM-GẦY, ĐAU LƯNG mỏi gối cùng trệ TIN-THẦN thì Thầy-thuốc đều chữa bằng le

NUCLOCITHOL.

Thuốc nầy HIỆU LẮM, trừ bịnh đàm au mà lại trừ tiệc cột bịnh. Thuốc NUCLOCITHOL làm sanh sảng MÁU-HUYẾT và cứng-cát GÂN-CỐT. Thường người ta dùng nó khi đau mới giồi dậy cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kẻ trên đây.

Cách uống : sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)

Tiệm tại Hanoi : Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc hườn

GINAT À LA SYNOUSINE

Nhà thuốc nào cũng có

HÃNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Cứu bệnh phùng y

Tên tôi là Nguyễn-văn Điền ở xã Quỳnh-chân, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà nam, tôi bị chứng ho xuyễn đã 20 năm, thân-thể suy nhược, uống đã nhiều thuốc, đồn đâu có thầy hay cũng tìm, mà bệnh không được khỏi. Tưởng là phế tật. May tôi xem quảng cáo thấy hiệu « Tam-Tỉnh-Y-Quán » đồn rằng có thầy thuốc hay, chữa đủ các bệnh cho nên tôi mua thử 1 hộp 1$00 uống thấy bớt, sau uống đến 3 hộp mỗi hộp 5$00 thì khỏi ngay. Thân thể tôi mới được khang cường như cũ. Ân ấy không gì báo đền được.

Vậy có mấy hàng chữ để tỏ chút lòng cảm ơn.

HIỆU TAM-TỈNH-Y-TÔN

Phố hàng giầu, số 35, tỉnh Nam-định

Có bán thuốc chữa à-phiện, ai nặng đến đâu uống cũng khỏi, uống vào người khỏe mà không mệt nhọc.

Agents d'Annonces ...

L. MAYENCE & C

..., Rue Trouchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ-BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Phàm những người làm nhiều việc phải nghĩ-ngợi thì thường hay đau về thần-kinh-hệ.

Bệnh chóng mặt, nhức đầu, sổ mũi, yếu đuối, gầy còm.

Như thế mà dùng thứ thuốc :

Glyphogenol Montès

là thứ thuốc rất thần-hiệu.

Đàn-bà trong cái thời-kỳ cho trẻ-con bú mà dùng thuốc này cũng tốt lắm.

CÁCH DÙNG :

Người lớn : 15 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Trẻ con : 5 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Giá 1$20

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ-BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

MUỐN BÁN :

Một chiếc ô-tô hiệu Berliet, 12 mã-lực, bảy tám chỗ ngồi. Còn mới nguyên — Nhiều đồ chữa, lốp ruột mới.

Giá tiền : 1.700$

HỎI TẠI :

GARAGE BOBILLOT, 7, Boulevard Bobillot, Hanoi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

TÉLÉPHONE N° 126 — ADR. TÉL. MAGARÉUNIS

SÔ-CÔ-LA

MARRONS GLACÉS

KẸO

MỨT QUẢ

CÁC THỨ MỨT

Rượu vang thượng hạng — Rượu sâm-banh

BOITE POSTALE N° 40

Có thể kiếm được **500.000** quan

bằng 10 quan

... đóng 15 tháng mỗi tháng 25 quan, muốn như vậy chỉ mua một cái vé

Panama có rút số

Nộp tiền lần đầu thì mình được quyền sở-hữu cái phiếu, và nếu vé trúng số mình được lĩnh cả tiền.

MỖI NĂM RÚT SỐ BỐN LẦN

Ngày 15 Février, 15 Mai, và 16 Aout 15 Novembre

Tiền về các lô trong một năm có hơn 8 triệu quan

Người nào ... được ... số ... khi trúng số, ... 400 quan ... 1.000 ... quan. Vậy không bao giờ mất được. Cái số các số trúng ... không ... 500.000 ...

Comptoir Colonial de Crédit ở Marseille, 135, Boulevard Périer

VIN J.K. WATSON

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy khảo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

Bệnh huyết suy, bệnh cân suy, bệnh ghip, bệnh ngã nước, v. v.

Một cốc li-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert. — HANOI

Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

ỐM

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, it lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí khách muốn tránh sự biến động lấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố chợ bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 16, phố hàng Ngang Hanoi

số 113, phố Khách Haiphong

số 78, phố hàng Trống Nam-định

Kính cáo

NHÀ-BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh lậu là một bệnh rất khó chữa. Muốn chữa tuyệt được nọc, tất phải tiêm thứ thuốc trừ trùng lậu (Vaccins antigonocciques). Song các tỉnh xa và ở Hanoi, cũng ít người biết dùng cách tiêm đó.

Nên không muốn dùng tiêm thì có thể dùng vaccins bằng thuốc viên :

Rhéantine Lumière

thuốc ... bằng viên.

... dùng : 2 viên buổi sáng, 2 viên buổi chiều.

Giá : 1$20

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

QUINOFORME

hoặc ..., hoặc viên

Tại tất cả các thuốc ... dùng một thứ thuốc này

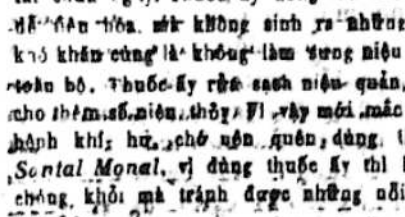
Gởi bán tại tất cả các nhà bào chế

Danh chế thuốc LACROIX ... Philippe de Girard — PARIS

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Tại làm sao người mắc bệnh khí hư, thường hay biếng chữa ?

Bệnh khí hư sinh ra những nỗi khó khăn thế nào tưởng không ai rằn không biết : sưng bàng quang, sưng ... ép hạ tuyến, sưng dịch hoàn, sưng niệu-quản. Mà đàn bà thì bệnh khí-hư sinh ra các bệnh tại phúc bộ cùng bệnh tuyệt sản. Nhưng người ta sở dĩ biếng chữa bệnh ấy là vì thuốc chữa không phải ai cũng có thể dùng được. Cách tiêm nhiều khi cũng chẳng công hiệu gì. Rửa rấy cũng khó, làm cho được có ích. Tắm thuốc thì nguy hiểm, nhiều khi thuốc dùng vào người đau lại không chịu được, thành ra nôn oẹ, đau thận, đi rửa. Vì vậy nhiều người có bệnh không muốn chữa nữa. Nhưng ai đã biết vị thuốc *Santal Monal* là vị thuốc quí hơn mà uống vào dễ chịu ấy, thì có bệnh tất chữa ngay. Thuốc ấy uống vào làm cho dễ tiêu hóa, mà không sinh ra những nỗi khó khăn cũng là không làm sưng niệu hủy toàn bộ. Thuốc ấy rửa sạch niệu-quản, làm cho thêm số niệu thủy. Vì vậy mới mắc phải bệnh khí hư, chớ nên quên dùng thuốc *Santal Monal*, vì dùng thuốc ấy thì bệnh chóng khỏi mà tránh được những nỗi khó khăn.

Ở các hiệu bào chế to đều có bán

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酴 補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày ba lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại Hiệu Bào-chế J. BLANC

2099 — *31 phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi*

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN CRUET

... một vị thuốc ... không có phụ ... bán 0$50 ...

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT, LÉO VÀ GÂN CỐT

THUỐC PHÁP ... PARIS ... PHÁP QUỐC SẢN

Cũng có bán tại ... CHASSAGNE ... Haiphong, L. BOURGUIGNON ...

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc **Quina Laroche** là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đó lấy làm hay ở thế gian ai không đều quên đặng.

Ai ai đặng có sức mạnh, những là người bịnh ... hay là ... Thuốc đó trị bịnh ... huyết yếu đuối, ... là ... cho con người yếu đuối, ... rất bao ... trong ... vị các bịnh đã ... thuốc **Quina Laroche** đặng.

Con nít ... yếu và con gái lúc đang lớn cũng ... cũng như mấy bịnh ... thuốc **Quina Laroche**.

Những người nào ở xứ ... đều ... thuốc đó.

... trong ... mạnh khỏe, ... Nước ngọc thạch của Thiên-Gân chế ra (Liquide de Jade) ... thuốc trị bịnh ... thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc **Quina Laroche** thì chúng ta có đặng ... giấy chứng ... người bịnh ... lòng ta.

... thuốc **Quina Laroche** ...

CÁCH DÙNG

Rượu **Quina Laroche** ... một ly ... ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì ... một ly ... giờ ... chót ... nữa giờ.

Thuốc **Quina Laroche** thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước ... cho dễ khắc.

COMAR VÀ CÔNG-TI

ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris.

Imprimerie ...

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)